

Art.47-vragen PFAS-Pesticiden

Woensdag, 24 januari 2024

Schriftelijke vragen ex. Artikel 47 RvO

“Materialiteit en aanpak PFAS in gewasbeschermingsmiddelen”

Ingediend door de fracties van: Volt, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, D66, Partij voor de Dieren

Geachte leden van Gedeputeerde Staten,

Met bezorgdheid hebben wij kennisgenomen van recente ontwikkelingen met betrekking tot het gebruik van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen door boeren, ook binnen onze provincie, wat o.a. leidt tot de aanwezigheid van schadelijke PFAS-stoffen in ons drinkwater. Een recent artikel in Het Financieel Dagblad¹ heeft de aandacht gevestigd op de zorgen van drinkwaterbedrijven en de uitzonderingen voor gewasbestrijdingsmiddelen die door de Europese Commissie worden overwogen met betrekking tot het voorgestelde PFAS-verbod. Ook Trouw² meldde dat PFAS steeds vaker wordt ingezet als pesticide, en zelfs verdubbelde tussen 2018 en 2021, met fluorresten op groente en fruit dat mensen binnenkrijgen.

Risico's van PFAS, volgens het RIVM, zijn o.a. dat PFAS nauwelijks afbreken in het milieu, dat ze toxisch zijn, en dat ze zich gemakkelijk verspreiden in het milieu en ophopen in het menselijk lichaam, in dieren en planten. Het RIVM heeft daarom aangegeven dat het belangrijk is te *voorkomen* dat PFAS in het milieu terechtkomen.

PFAS wordt o.a. gebruikt om de werkzaamheid van pesticiden te versterken. Op deze wijze komt minimaal 100 ton PFAS per jaar in het milieu terecht, en het gebruik van PFAS-houdende pesticiden neemt toe. Nu worden dus gewasbeschermingsmiddelen uitgezonderd in het door de ECHA voorgestelde PFAS-verbod. Dit is zeer zorgwekkend.

¹ fd.nl - [Drinkwaterbedrijven ontstemd: boeren mogen PFAS blijven spuiten](#)

² Trouw.nl - <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/pfas-op-groenten-fruit-en-in-drinkwater-hoe-zit-dat~b15138995/>

Om meer duidelijkheid te krijgen over de standpunten en acties van GS, willen wij graag de volgende vragen voorleggen:

Vragen:

1. Hoe interpreteert GS de bovengenoemde feiten alsmede de artikelen in het Financieel Dagblad en Trouw? En kan GS op basis van die informatie haar gevoel van urgentie omschrijven?
2. Heeft GS zicht op het gebruik van bestrijdingsmiddelen met PFAS in provincie Utrecht? Wat zijn de schattingen van het gebruik van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen over afgelopen 5 jaar binnen de provincie Utrecht? En wat zijn de geschatte hoeveelheden PFAS-residuen in de Utrechtse bodem en wateren, afkomstig van de landbouwsector? Indien deze gegevens nog niet bekend zijn, kan GS dit in kaart brengen? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?
3. Onderschrijft GS de zorgen van drinkwaterbedrijven over de aanwezigheid van PFAS in drinkwater als gevolg van het gebruik van PFAS in pesticiden? Heeft GS met de drinkwaterbedrijven gesproken over deze problematiek? Zo ja, wat kwam er uit deze gesprekken? Zo nee, wanneer is GS dit van plan en wanneer en hoe kan PS over de uitkomsten worden geïnformeerd?
4. Hoe gaat GS nu om met de normoverschrijdingen van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen in waterbronnen, zoals gerapporteerd door drinkwaterbedrijven? Kan GS daarbij een overzicht geven van mogelijke acties en maatregelen die (wel) binnen het bereik van PU liggen, met daarbij een indicatie wat er nu wordt uitgevoerd, wat er zal worden uitgevoerd, en wat er niet zal worden uitgevoerd? En meer specifiek: is GS het met de indienende partijen eens dat de volgende maatregelen serieus moeten worden overwogen, en zo ja hoe en wanneer:
 - a. Verbod op gebruik van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen op alle eigen grond van de provincie;
 - b. Actief stimuleren van doelgroepen, op verschillende wijze (positief en negatief), om het gebruik van pPFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen te verminderen en voorkomen;
 - c. Stimuleren en/of verplichten van het rapporteren van het gebruik van fluor-pesticiden door alle importeurs, producenten en agrariërs, met soorten en hoeveelheden;
 - d. Actieve en gerichte lobby richting het Rijk en Europa, ook met het HNP;
 - e. Publieke communicatie rond de positie van PU t.o.v. het gebruik van PFAS-pesticiden, en het meenemen van een narratief in bijeenkomsten met relevante partijen.
5. Kan GS lobbyen bij het Rijk om de toelating door het College voor toelating van gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB) van PFAS in pesticiden

die gebruikt worden voor gewassen in de open lucht (waardoor de PFAS op de gewassen, de grond en uiteindelijk door af- en uitspoeling in het oppervlaktewater terecht komen) ter discussie te stellen, en evt te laten heroverwegen?

6. Wat is de inzet van het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) geweest op dit dossier in de lobby naar de Europese Commissie? En wat is de rol van PU daarbij geweest? Is GS bereid om, samen met andere provincies, een stevige lobby te starten richting andere provincies (IPO), het Rijk en de EU om PFAS ook in bestrijdingsmiddelen te verbieden? Zo ja, hoe en wanneer kan dit plaatsvinden en hoe wordt PS daarover geïnformeerd? Zo nee, waarom niet?
7. Is GS bekend met de Europese Watch List (waar stoffen met een verhoogd risico voor mens en milieu op wordt bijgehouden) en de update van eind 2023³ waarbij een subset van PFAS stoffen is toegevoegd? Is GS het met indienende partijen eens dat het CvDR een rol zou kunnen spelen in advisering richting de EC rond een mogelijk verbod op PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen, en kan GS daar direct of via relevante partijen (zoals HNP) voor pleiten?
8. Is bescherming tegen PFAS voor drinkwatervoorzieningen, volksgezondheid en natuur voldoende geborgd in het huidige VTH-stelsel? Hoe? En waar liggen mogelijke kansen voor verdere aanscherping en verbetering?
9. Zijn er voor de landbouw duurzame(re) alternatieven voor PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen die GS zou willen aanmoedigen, en zo ja welke?
10. Tot slot een fundamentele vraag. Welke koers wil GS varen mbt PFAS-pesticiden? Wil GS beleid gaan richten op het investeren in technologieën voor het afbreken van PFAS in drinkwaterzuiveringsinstallaties, en/of wil GS gaan voorkomen dat PFAS in de waterlichamen komt? We vragen GS dus
 - a. Gaat GS voor aanpassen of mitigeren?
 - b. Is GS zich bewust dat fysisch-chemische technologieën om PFAS af te breken duur zijn, inefficiënt, en grootverbruikers van energie (niet duurzaam dus)? En dat biologische afbraaktechnologieën weliswaar goedkoper en duurzamer zijn, maar nog in de kinderschoenen staan?
 - c. Niet alle PFAS zijn hetzelfde, alle PFAS hebben unieke afbraak 'pathways', tussen- en eindproducten. Dit maakt dat er vanuit een toxicologisch perspectief grote verschillen kunnen zitten tussen de diverse PFAS moleculen. Hoe evalueert/beoordeelt GS zowel de toxicologische als afbraak eigenschappen van PFAS-pesticiden i.r.t. andere PFAS die via andere bronnen in het milieu terecht komen?

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw effort in deze. Wij zien de antwoorden met interesse tegemoet.

³ <https://protect-de.mimecast.com/s/X3yRCr2jq6UAMvl8f7nz7t?domain=europarl.europa.eu>